

Nieuw-Buinen, Noorderdiep 71

Compensatieplan

JM ecologie b.v., 2022

Compensatieplan Nieuw-Buinen, Noorderdiep 71

Beschrijving van de ecologische compensatie in het kader van de regeling kleine initiatieven provincie Drenthe.

Rapportnummer

R22.137

Status

1.0 (definitief)

Datum

09-08-2022

Opdrachtgever

M Architecten

Auteur

Controle

Voorpagina

Schuur in plangebied.

Te citeren als

JM ecologie

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Regeling kleine initiatieven	2
1.3	Scope van het compensatieplan	2
1.4	Ecologische begeleiding	2
1.5	Zorgplicht	3
1.6	Leeswijzer	3
2	Resultaten QuickScan	4
2.1	Locatie.....	4
2.2	Ingreep.....	4
2.3	Mogelijk aanwezige beschermde soorten	4
3	Mitigatie en compensatie	5
3.1	Mitigerende maatregelen	5
3.2	Compenserende maatregelen	6
4	Calamiteiten	9
	Geraadpleegde bronnen	10

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De opdrachtgever is voornemens om een stal te slopen en hiervoor in de plaats een woonhuis te bouwen, vanuit de “Ruimte voor Ruimte”-regeling in Nieuw-Buinen, gemeente Borger-Odoorn, provincie Drenthe. Omdat de voorgenomen ingreep mogelijk een negatief effect heeft op verblijf- en/of nestplaatsen van beschermde soorten, is er reeds een QuickScan uitgevoerd. Hieruit is gebleken dat in de schuur acht nestlocaties van huismus aanwezig zijn.

Omdat de voorgenomen ingreep een negatief effect heeft op deze nestplaatsen van huismus, dient, volgens de normale werkwijze, een ontheffing te worden aangevraagd bij bevoegd gezag, de provincie Drenthe, op de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming. Deze ontheffing wordt verleend indien effecten op de juiste manier worden gecompenseerd. Door een nieuwe regeling, de regeling kleine initiatieven, kan echter een verkorte procedure worden gevolgd. De maatregelen die nodig zijn voor deze verkorte procedure zijn uitgewerkt in dit compensatieplan.

1.2 Regeling kleine initiatieven

De regeling kleine initiatieven is in het leven geroepen om kleinschalige, particuliere projecten met een laag ecologisch risico te ontzien van nader onderzoeken en een ontheffingsprocedure. Onder kleinschalig wordt een aanpassing aan één woonadres verstaan. De regeling houdt in dat de maximaal mogelijke aanwezige natuurwaarden worden overgecompenseerd, zodat de nieuwe situatie in principe beter is dan de situatie van vóór de ingreep.

Het planvoornemen van de opdrachtgever valt onder de nieuwe regeling kleine initiatieven (akkoord na overleg met mevrouw Teuben van de provincie Drenthe). Er is daarom geen verder nader onderzoek en geen ontheffing benodigd, zolang er voldoende gecompenseerd wordt voor de potentieel aanwezige natuurwaarden. De uitvoering van deze compensatie wordt beschreven in dit compensatieplan.

De regeling kleine initiatieven is nieuw en kent nog grote ecologische risico's en kans op overtredingen van de Wet natuurbescherming tot gevolg. Het wordt daarom dringend geadviseerd om dit compensatieplan altijd ter goedkeuring aan de bevoegdheid van de provincie voor te leggen.

1.3 Scope van het compensatieplan

Milieueffecten, zoals het werken met vervuilde grond en de effecten daarvan op de natuur liggen niet binnen de scope van dit compensatieplan. Tevens worden eventuele effecten op beschermde gebieden niet gedekt door dit compensatieplan.

De natuur is onvoorspelbaar. Onverwachte zaken zijn, ook nog tijdens de uitvoering, altijd mogelijk. De implicaties hiervan worden behandeld onder het onderdeel calamiteiten.

1.4 Ecologische begeleiding

De werkzaamheden worden afgestemd op het compenseren van schade aan de aanwezige beschermde soorten. Dit vereist vaak maatwerk in het veld.

De ecologische begeleiding zal plaatsvinden door een ter zake kundige ecooloog. In het verdere document staat hij vermeld als; de ecooloog.

De communicatie verloopt, vanaf de start van de uitvoering, via de opdrachtgever. Hij benadert de ecooloog voor de planning en eventuele calamiteiten.

Tijdens de uitvoering worden enkele van de werkzaamheden op locatie begeleid door de ecooloog. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden heeft de opdrachtgever regelmatig contact met de ecooloog over de lopende zaken en brengt de ecooloog locatiebezoeken. De uitvoeringsplanning en de wijzigingen hierin worden steeds besproken en getoetst aan het voorliggende compensatieplan. Bij eventuele knelpunten die zich tijdens de uitvoering voordoen, beoordeelt de ecooloog de situatie in het veld en probeert deze ter plaatse op te lossen. Eventuele ecologische knelpunten dienen altijd direct gemeld te worden bij de ecooloog ter beoordeling.

De werkzaamheden verricht door de ecooloog worden bijgehouden in een logboek; het ecologisch werkverslag. Hierin wordt bijgehouden wanneer bezoeken zijn afgelegd en welke eventuele acties ondernomen zijn. Zo nodig adviseert de ecooloog aan de opdrachtgever om bepaalde werkzaamheden uit te stellen, dan wel indien vooraf de verwachting is dat op een later tijdstip knelpunten te verwachten zijn, deze werkzaamheden juist versneld uit te voeren (bijv. onder invloed van weersomstandigheden). Hierbij geldt dat de ecooloog adviseert. De opdrachtgever is en blijft altijd verantwoordelijk voor het juist uitvoeren van de werkzaamheden conform de Wet natuurbescherming.

1.5 Zorgplicht

De in dit document beschreven richtlijnen en maatregelen zijn nadrukkelijk bedoeld om negatieve effecten op specifieke soorten en specifieke locaties te voorkomen. In het licht van de bescherming van inheemse plant- en diersoorten zoals vastgelegd in de Wet natuurbescherming moet, voorafgaande en tijdens de uitvoering van werkzaamheden, nadrukkelijk rekening worden gehouden met alle aanwezige soorten in een gebied. Dit is in de Wet natuurbescherming verankerd middels de zogenaamde 'zorgplicht'. Deze houdt in dat, in alle redelijkheid, handelingen en werkzaamheden worden verricht of juist worden gelaten op een wijze die schade aan plant- en diersoorten zoveel mogelijk voorkomt.

1.6 Leeswijzer

De verdere opbouw van dit ecologisch werkprotocol is als volgt:

- hoofdstuk 2 beschrijft de resultaten uit de QuickScan en het nader onderzoek, en de daaruit volgende aanwezige beschermde soort die wordt beïnvloed door de ingreep;
- hoofdstuk 3 beschrijft de toe te passen mitigerende en compenserende maatregelen en de zorgplicht;
- hoofdstuk 4 behandelt calamiteiten, en wat ermee gedaan moet worden.

2 Resultaten QuickScan

2.1 Locatie

Het plangebied betreft het Noorderdiep 71 te Nieuw-Buinen in de provincie Drenthe. De omgeving van het plangebied bestaat uit agrarische percelen met woningen, boerderijen en enkele bomenrijen. Ten zuidoosten van het plangebied bevindt zich een kerk en ten noorden van het plangebied loopt de provinciale weg, de N374.

2.2 Ingreep

De opdrachtgever is voornemens om de stal te slopen en hiervoor in de plaats een nieuwe woning te realiseren in het kader van de regeling 'Ruimte voor Ruimte'. Er zullen tevens een nieuwe houtwal en kruidenweide gerealiseerd worden op het perceel.

2.3 Mogelijk aanwezige beschermde soorten

Op basis van de resultaten uit de QuickScan wordt verwacht dat de in tabel 2.1 genoemde beschermde soorten negatief worden beïnvloed door de ingreep. De mogelijke functie van het plangebied en het aantal worden gebaseerd op de geschiktheid van het plangebied, ecologische kennis van de soort en ervaringen met vergelijkbare objecten op basis van een deskundigenoordeel. Voor een uitgebreide onderbouwing van de geschiktheid voor de genoemde soorten wordt verwezen naar de QuickScan. De tabel dient niet om aan te geven waarvoor gecompenseerd moet worden, maar om te onderbouwen dat het ecologische risico van de ingreep laag is. De te nemen compensatie wordt gebaseerd op de mogelijkheden en kansen in de nieuwe situatie en hoeft niet altijd aan te sluiten op de huidige aanwezige soorten.

Tabel 2.1. Potentieel aanwezige beschermde soorten binnen het plangebied die mogelijk nadelig beïnvloed worden ten gevolge van de ingreep. De mogelijke functie van het plangebied en het maximaal geschatte aantal per soort worden tevens weergegeven.

Soort	Beschermingsregime	Functie plangebied	Aantal
Huismus	Vogelrichtlijn (jaarrond beschermde nesten)	Nestlocatie	8

De aanwezigheid van gierzwaluwen en vleermuizen in de te slopen schuur wordt uitgesloten vanwege de afwezigheid van goed aanvliegbare kieren en spleten en aanwezige tocht door het open dak. Voor een uitgebreide onderbouwing wordt verwezen naar de QuickScan.

Gezien de aanwezigheid van hooguit één algemene beschermde soort, is het ecologisch risico van de ingreep laag. Het plan komt daarom in aanmerking voor de regeling kleine initiatieven.

3 Mitigatie en compensatie

Om negatieve effecten op de in paragraaf 2.3 genoemde beschermde soorten te voorkomen, worden in dit hoofdstuk de mitigerende en compenserende maatregelen beschreven die opgevolgd moeten worden. Onder mitigerende maatregelen worden maatregelen verstaan die gericht zijn op het voorkomen van schade aan beschermde soorten, verblijfplaatsen of nestlocaties. Voor de effecten die niet te voorkomen zijn, worden compenserende maatregelen uitgevoerd, die de potentieel veroorzaakte schade maximaal compenseert. Uitgangspunt daarbij is niet één-op-één compensatie van wat mogelijk anderszins aanwezig is, maar het maximaal aanbieden van voorzieningen binnen wat redelijkerwijs mogelijk is, waarbij rekening wordt gehouden met de verwachte effectiviteit van de voorzieningen.

3.1 Mitigerende maatregelen

Algemene broedvogels

Alle inheemse broedvogels zijn tijdens het broeden wettelijk beschermd volgens de Vogelrichtlijn. Als er ten tijde van de beoogde start van de werkzaamheden vogels in of binnen de verstoringzone van het plangebied broeden, kunnen de werkzaamheden ter plaatse geen doorgang vinden totdat de jongen zijn uitgevlogen. Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verstoren of verjagen van broedende vogels. Het verdient daarom de aanbeveling om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een wettelijk vastgestelde periode voor het broedseizoen bestaat niet, bepalend is of broedgevallen aanwezig zijn. Indicatieve datumgrenzen zijn 15 maart tot 15 juli, maar er bestaan, afhankelijk van het weer en de vogelsoort, vele uitzonderingen op deze regel.

Vleermuizen (in de omgeving)

De omgeving van de werkzaamheden kan door vleermuizen in gebruik zijn als verblijfplaats en vliegroute. Het verstoren van verblijfplaatsen of essentiële vliegroutes is een overtreding van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming. Er moet tijdens de werkzaamheden rekening gehouden worden met het vermijden van extra lichtoverlast op potentiële verblijfplaatsen en vliegroutes. Indien er licht gevoerd wordt na zonsondergang en voor zonsopkomst, dan dienen onderstaande mitigerende maatregelen opgevolgd te worden.

- Extra lichtoverlast tijdens de werkzaamheden moet worden voorkomen door het licht weg te draaien van omliggende gebouwen. Dit is zeker noodzakelijk in de schemer en nacht (van 1 uur voor zonsondergang tot 1 uur na zonsopkomst) gedurende de actieve periode van vleermuizen (circa 15 april tot en met 15 oktober).
- Indien verlichting gevoerd moet worden dient er gekozen te worden voor amberkleurige verlichting.

3.2 Compenserende maatregelen

In tabel 3.1 staat voor de mogelijk aanwezige soorten binnen het plangebied aangegeven welke compenserende maatregelen van kracht zijn. De uitwerking van deze compenserende maatregelen staat beschreven in de daarop volgende alinea's. Bij de uitvoer van de compenserende maatregelen worden de beschikbare kennisdocumenten van BIJ12 opgevolgd.

Tabel 3.1. Te nemen compenserende maatregelen om de nieuwe situatie te optimaliseren voor beschermde soorten. De mogelijke functie van het plangebied en het maximaal geschatte aantal per soort worden tevens weergegeven.

Soort	Huidige functie plangebied	Compensatie	Nieuwe functie plangebied
Huismus	Acht nestlocaties.	Voor de ingreep 16 huismuskasten ophangen. Na ingreep het dak opnieuw geschikt maken voor huismus door dak toegankelijk te houden.	Nestmogelijkheden in het dak en 16 huismuskasten.
Huiszwaluw	Momenteel niet geschikt	Twee huiszwaluw nestkasten (ecologische plus)	Twee mogelijke nestlocaties.
Egel	Momenteel niet geschikt	Eén verblijfplaats egel en aanleg houtwal (ecologische plus)	Eén mogelijke verblijfplaats.
Insecten	Momenteel matig geschikt	Twee insectenhôtels en kruidenrijke weide (ecologische plus)	Meerdere voedselplanten en verblijfplaatsen in insectenhôtels.

Compensatie huismus

Om te compenseren voor de huismusnesten die mogelijk verloren gaan, dienen de onderstaande stappen opgevolgd te worden. Alle stappen dienen onder begeleiding van een ter zake kundig ecooloog uitgevoerd te worden, om de kwaliteit en geschiktheid van de aangeboden compensatie te waarborgen.

- Er dienen in totaal 16 vervangende nestkasten voor huismus te worden opgehangen.
- De kasten dienen zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke nestplaats geplaatst te worden met een maximale afstand van 200 meter.
- De kasten dienen bij voorkeur aan de noord- of oostzijde van gevels geplaatst te worden, zodat het niet te heet wordt in de kasten.
- De kasten dienen minimaal circa 3 meter hoog te hangen, het liefst zo dicht mogelijk bij de (overstekende) dakrand en buiten bereik van predatoren.
- Tussen de kasten dient minimaal 50 centimeter afstand te zitten waarbij de invliegopeningen niet naar elkaar toe gericht zijn (dit i.v.m. territoriaal gedrag).
- De broedruimte in de nestkasten dient minimaal 12,5 bij 12,5 cm te zijn met een hoogte van 17 cm.
- Geschikte nestkasten voor particulieren worden aangeboden door o.a. Vivara en zijn te koop via https://www.vivara.nl/nestkasten/speciale-nestkasten?suitable_birdtype=5754

Compensatie huiszwaluw (ecologische plus)

De nieuwe biedt kansen om voorzieningen voor huiszwaluwen aan te brengen. De nieuwe woning zal een overstekende dakrand hebben, waaronder kunstnesten voor huiszwaluwen opgehangen kunnen worden. Om een ecologische plus te creëren, worden er twee kunstnesten voor huiszwaluwen opgehangen aan de nieuwe woning.

- Er worden in totaal twee kunstnesten voor huiszwaluwen opgehangen.
- De nesten dienen bij voorkeur aan de noord- of oostzijde van gevels geplaatst te worden, zodat het niet te heet wordt in de nesten.
- De nesten dienen bij voorkeur aan de gevel van de woning, direct onder de dakgoot of overstek te worden gehangen.
- Geschikte kunstnesten voor particulieren worden aangeboden door o.a. Vivara en zijn te koop via https://www.vivara.nl/catalogsearch/result/index/?cat=156&gclid=Cj0KCQjw852XBhC6ARIsAJsFPN0aRmKSaraZppzkjRwSY7fdy-pcnOfChIs4tDI72oS5nOale8AK-FYaAjg6EALw_wcB&q=zwaluw+nest&p=2

Compensatie egel (ecologische plus)

De nieuwe situatie biedt kansen om voorzieningen voor de egel aan te brengen. Aan westzijde van de woning wordt een houtwal met meerdere bomen, bosschages en planten gerealiseerd, waar de egel van kan profiteren. In deze houtwal zal een verblijfplaats voor de egel worden gerealiseerd, om zo een ecologische plus te creëren.

- Er wordt aan westzijde van de woning een houtwal aangelegd met diverse bomen, struiken en kruiden. Er wordt één verblijfplaats voor de egel gerealiseerd in de houtwal.
- Een verblijfplaats voor de egel kan gerealiseerd worden door een egelhuis te plaatsen in de houtwal en voldoende nestmateriaal als dode bladeren, hooi of stro in de omgeving te leggen.
- Een geschikt egelhuis kan gekocht worden via <https://www.vivara.nl/tuindieren/egels>
- Men kan tevens zelf een egelhuis bouwen. Een bouwtekening kan gevonden worden via <https://www.egelbescherming.nl/de-egel/egels-in-uw-tuin/>

Compensatie insecten (ecologische plus)

De nieuwe situatie biedt kansen om voorzieningen voor insecten aan te brengen. Aan noordzijde van de nieuwe woning wordt een kruidenweide van 15 meter breed en 80 meter lang gerealiseerd, waarin diverse inheemse bloemen en kruiden ingezaaid worden. Dit zal hierdoor een geschikt leefgebied vormen voor diverse insecten. Om tevens extra verblijfplaatsen voor insecten te realiseren, zullen twee insectenhotels geplaatst worden nabij deze kruidenweide, om zo een ecologische plus te creëren.

- Er wordt aan noordzijde van de woning een kruidenweide aangelegd. Er worden twee insectenhotels geplaatst nabij de kruidenweide.
- De insectenhotels worden op minimaal twee meter hoogte geplaatst, op een zonnige, luwe plek.
- Bij voorkeur zijn de insectenhotels geschikt voor diverse soorten insecten, bijvoorbeeld solitaire bijen, vlinders, lieveheersbeestjes, gaasvliegen en oorwurmen.
- Geschikte insectenhotels kunnen gekocht worden via <https://www.vivara.nl/tuindieren/insecten/insectenhotel?p=2>

Werkwijze

Om verstoring van mogelijk aanwezige beschermde soorten in de huidige situatie te voorkomen, dient de volgende werkwijze te worden opgevolgd. Om de kwaliteit van de genomen maatregelen te waarborgen, dienen de stappen uitgevoerd te worden onder begeleiding van een deskundig ecooloog.

- Vóór aanvang van de werkzaamheden worden 16 huismusnestkasten opgehangen op aanwijzing van een deskundig ecooloog;
Het slopen van de stal dient uitgevoerd te worden buiten de broedperiode van huismus. Huismussen broeden van 1 maart tot 1 september. Men dient daarom de werkzaamheden buiten deze periode uit te voeren;
- De werkzaamheden dienen voor 1 maart afgerond te zijn en tevens dient voorkomen te worden dat het slopen van de schuur uitgevoerd wordt bij temperaturen onder het vriespunt;
- Indien de werkzaamheden worden uitgevoerd tijdens de broedperiode van huismussen, of tijdens temperaturen onder het vriespunt, dient het slopen van de schuur plaats te vinden onder ecologische begeleiding;
- In de nieuwe situatie wordt het dak opnieuw geschikt gemaakt voor huismus door het dak langs de dakrand toegankelijk te maken voor huismus, speciale dakpannen voor huismussen te gebruiken, geen vogelschroot te gebruiken en geen gaten af te dichten;
- In de nieuwe situatie wordt een ecologische plus gecreëerd voor de huiszwaluw, egel en insecten;
- De uitvoering van bovenstaande werkzaamheden wordt bijgehouden in een ecologisch werkverslag.

4 Calamiteiten

Omdat ongewenste gebeurtenissen nooit geheel zijn uit te sluiten, dient er rekening te worden gehouden met gebeurtenissen ("calamiteiten") die afwijken van de geplande werkzaamheden en die belangrijke nadelige gevolgen kunnen hebben voor natuurwaarden. Om goed te kunnen reageren op dergelijke gebeurtenissen is het essentieel dat de opdrachtgever direct melding maakt bij de ecooloog, opdat in overleg met de ecooloog direct maatregelen kunnen worden getroffen om effecten te beperken, en om herhaling te voorkomen.

Onder calamiteiten wordt in dit werkprotocol voornamelijk gedacht aan het alsnog aantreffen van een onverwachte beschermde soort of een onverwachte functie van het plangebied voor deze soort.

De ecooloog dient direct door de opdrachtgever geïnformeerd te worden over de calamiteit. De werkzaamheden dienen direct stilgezet te worden totdat de begeleidende ecooloog in samenwerking met de opdrachtgever een oplossing gevonden heeft en de werkzaamheden weer vrijgeeft. De calamiteit wordt door de begeleidende ecooloog vastgelegd in het logboek met een goede omschrijving van de calamiteit en de oplossing.

Gorredijk, augustus 2022
JM ecologie

Geraadpleegde bronnen

- QuickScan Nieuw-Buinen, Noorderdiep 71; Ecologische beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming. Rapport R22.089, JM ecologie b.v., Gorredijk.
- Bij12, 2017. Kennisdocument huismus. Utrecht, Bij12.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.